

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. vasario 24 d. Nr. 21RE2-30 (AG2-11/15-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Evaldo Ambrozaičio (posėdžio pirmininkas ir pranešėjas), Lauros Bernikienės ir Ingos Drąsutavičienės, sekretoriaujant Margaritai Žiobakaitei, dalyvaujant pareiškėjo X. Y. atstovui R. L., atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atstovui D. J., 2025 m. vasario 20 d. viešame Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotoliniu būdu išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. sausio 21 d. rašto Nr. 25SD1388 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2025 m. sausio 30 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. skundas, kuriuo jis prašo:

- 1) panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Migracijos departamentas) 2025 m. sausio 21 d. raštą Nr. 25SD1388 (toliau – ir Raštas);
- 2) įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės (Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalies bei 7 straipsnio 11 punkto pagrindu) grąžinimo priėmimo klausimą.

Skunde pareiškėjas nurodo, kad jis 2024 m. gruodžio 13 d. prašymu kreipėsi į Migracijos departamentą, prašydamas grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę, vadovaujantis Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi bei 7 straipsnio 11 punkto nuostatomis. Migracijos departamentas 2024 m. gruodžio 13 d. atsisakė priimti pareiškėjo prašymą ir paaiškino, kad iki 1990 m. kovo 11 d. Lietuvoje gimę asmenys negali būti laikomi Lietuvos pilietybę įgiję gimimu, atitinkamai pareiškėjas Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo ne gimimu, o natūralizacijos pagrindu, todėl jis neturi teisės grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę. Pareiškėjas 2025 m. sausio 3 d. dar kartą kreipėsi į Migracijos departamentą, prašydamas priimti prašymą grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę, vadovaujantis Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi bei 7 straipsnio 11 punkto nuostatomis. Prašyme buvo nurodyta, kad Migracijos departamentas padarė klaidą vertinant pareiškėjo pilietybės įgijimo faktą ir klaidingai nurodė, kad jis Lietuvos pilietybę įgijo natūralizacijos būdu. Prašymas motyvuotas tuo, kad pareiškėjas įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę gimimu ir kitos valstybės pilietybę ne gimimu. Pareiškėjas, būdamas nepilnamečiu, (*duomenys neskelbtini*) tapo Izraelio valstybės piliečiu. Tačiau 2025 m. sausio 21 d. gautas skundžiamas Raštas, kuriuo atsisakoma priimti pareiškėjo prašymą grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę. Su priimtu Raštu nesutinka, mano, kad jis neteisėtas ir nepagrįstas.

Tvirtina, kad Migracijos departamentui nėra suteikti įgaliojimai aiškinti Pilietybės įstatymo nuostatas, kaip ir nėra suteikti įgaliojimai nagrinėti prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės

gražinimo. Remiasi Pilietybės įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 31 straipsnio 3 dalies 2 punktu ir teigia, kad Pilietybės reikalų komisijai yra priskirta kompetencija preliminariai nagrinėti prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės gražinimo, o sprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės gražinimo priima Lietuvos Respublikos Prezidentas. Migracijos departamento kompetencija pilietybės gražinimo byloje apsiriboja tuo, kad jam suteikti įgaliojimai patikrinti ar prašyme nurodyti duomenys atitinka pridedamose dokumentų skaitmeninėse kopijose nurodytus duomenis, ar pateikiami dokumentai yra autentiški ir originalūs.

Paaikškina, jog pareiškėjas yra gimęs Lietuvoje (*duomenys neskelbtini*), pareiškėjo tėvai gimė Lietuvoje, sovietinės okupacijos laikotarpiu; seneliai gimė tarpukario Lietuvoje ir buvo asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos Respublikos pilietybę; proseneliai taip pat gimė Lietuvoje ir buvo asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos Respublikos pilietybę. Atitinkamai pareiškėjas Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo gimimu, sekdamas savo tėvų pilietybę. Tačiau Rašte teigiama, kad pareiškėjo tėvai, jo gimimo metu (*duomenys neskelbtini*), nebuvo Lietuvos piliečiai, todėl pareiškėjas negalėjo įgyti Lietuvos pilietybės gimimu. Su tokiu atsakovo tvirtinimu nesutinka.

Pažymi, jog taip pat nesutinka ir su Rašte nurodytu teiginiu, kad 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo nuostatos ir Konstitucinio Teismo 1994 m. balandžio 13 d. nutarimas patvirtina, kad jokia 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnyje nurodyta asmenų grupė nebuvo „įpilietinta“ *ipso facto* (savaime), nesant asmenų valios. Teigia, jog Rašte cituojamas Konstitucinio Teismo nutarimas prieštarauja šiam teiginiui.

Teigia, jog Konstitucinis Teismas 1994 m. balandžio 13 d. nutarime, remdamasis 1989 m. Pilietybės įstatymu, išskyrė 4 kategorijas asmenų, kurie galėjo būti pripažinti Lietuvos piliečiais. Asmenys, pilietybę įgiję pagal 1989 m. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 1 ir 2 punktus, buvo laikomi Lietuvos piliečiais *ipso facto* (savaime) – Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodyti asmenys *ex officio* (pagal turėtą teisę) tapo Lietuvos Respublikos piliečiais – jiems tik reikėjo įrodyti atitinkamas aplinkybes ir paprašyti išduoti piliečio dokumentus. Jų teisė apsispręsti dėl pilietybės iš esmės reikėdavo teisę atsisakyti Lietuvos pilietybės. Tvirtina, kad identiškas principas taikomas ir šiandien. Gimimu pilietybę įgyjančiam asmeniui (ar jo tėvams) tenka pareiga nurodyti reikiamas aplinkybes ir kreiptis dėl piliečio dokumentų išdavimo. Pavyzdžiui, vaikas, gimęs šeimoje, kurioje bent vienas iš tėvų yra Lietuvos pilietis, savaiame tampa piliečiu, tačiau, kad tai būtų oficialiai įforminta, reikia registruoti jo gimimą (įtraukti gimimą į Gyventojų registro centrinę duomenų bazę). Registracijos metu tikrinama, ar bent vienas iš vaiko tėvų turi Lietuvos Respublikos pilietybę. Šis pilietybės įgijimo pagrindas vadinamas filiacija (pilietybės įgijimas gimimu). Atkreipia dėmesį, kad Konstitucinis Teismas nurodė, jog 1 ir 2 punkte nurodyti asmenys savaiame tapo Lietuvos piliečiais ir tokie asmenys pasilieka vienintelę teisę – atsisakyti Lietuvos pilietybės.

Pažymi, jog Migracijos departamentas Rašte nurodė, kad pareiškėjo tėvai pasirašė pasižadėjimą Lietuvos Respublikai. Tai, kad jiems nebuvo privalu prisiekti, akivaizdžiai rodo, kad pilietybė buvo nesuteikta, bet pripažįstama pagal įstatymą, t. y. jie savaiame buvo laikomi Lietuvos piliečiais ir siekdami gauti Lietuvos Respublikos pasą, pildant paraišką atliko simbolinį veiksma – pasirašė rašytinį pasižadėjimą. Šio pasižadėjimo pasirašymas nereiškia, kad pareiškėjo tėvai piliečiais tapo tik nuo rašytinio pasižadėjimo pasirašymo momento, nes jie yra piliečiai *ex lege* (pagal įstatymą), nepaisant pasižadėjimo pasirašymo ar nepasirašymo.

Nurodo, jog apibendrinant, Konstitucinis Teismas 1994 m. balandžio 13 d. nutarime išskyrė šiuos pilietybės įgijimo pagrindus: 1 ir 2 punkto apibrėžta asmenų grupė – piliečiai *ex lege*, pripažįstami Lietuvos piliečiais, pilietybę įgiję pilietybę filiacijos būdu; 3 punkte apibrėžta asmenų grupė – pilietybės pripažinimas suteikiant galimybę pasirinkti Lietuvos arba SSRS pilietybę (optacija); 4 punkte apibrėžta asmenų grupė – pilietybės suteikimas išimties tvarka, natūralizacija ir kt.

Paaikškina, jog Migracijos departamentas pareiškėjui nurodė, kad jis (ir jo tėvai) Lietuvos pilietybę įgijo natūralizacijos pagrindu. Taip pat Rašte nurodė, kad pareiškėjo tėvai buvo pripažinti Lietuvos piliečiais remiantis 1989 m. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 2 punktu. Šiame punkte aiškiai nustatyta, kad Lietuvos piliečiais laikomi asmenys [...] jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiais. Ši formuluočių savaiame suponuoja, kad pareiškėjo tėvai 1991 m. negalėjo būti laikomi užsienio valstybių piliečiais ir dėl to negalėjo įgyti Lietuvos pilietybės natūralizacijos, optacijos ar kitais pagrindais,

nesusijusiais su filiacija. Be to, Migracijos departamentas sprendime pažymėjo, kad tik abiem vaiko tėvams įgijus Lietuvos Respublikos pilietybę 1991 metais, atitinkamai pasikeitė ir pareiškėjo pilietybė.

Teigia, jog neaišku, kaip galima paaiškinti situaciją, kai asmuo buvo pripažintas piliečiu pagal 1989 m. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 2 punktą, kuris aiškiai nustato, kad toks asmuo negali būti laikomas kitos valstybės piliečiu, tačiau kartu teigiama, jog jo pilietybė „pasikeitė“. Toks teiginys suponuoja, kad iki 1991 m. asmuo turėjo kitos valstybės pilietybę, tačiau tai prieštarauja minėto punkto nuostatomis. Be to, jei asmuo būtų natūralizavęsis, Lietuvos pilietybę jis privalėjo įgyti pagal 1989 m. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 4 punktą, tačiau įgijo pagal 2 punktą.

Remiasi Konstitucinio Teismo 1994 m. balandžio 13 d., 2003 m. lapkričio 13 d., 2006 m. lapkričio 13 d., 2013 m. vasario 22 d. nutarimais ir teigia, kad Lietuvos valstybės atkūrimas 1990 m. buvo grindžiamas valstybės tęstinumu, taigi ir Lietuvos pilietybės tęstinumu. Paaiškina, jog pareiškėjo tėvai, seneliai, proseneliai nėra asmenys, kurie atvyko į Lietuvą okupaciniu laikotarpiu. Pareiškėjo protėviai nuo seno gyveno Lietuvoje ir 1989 m. Pilietybės įstatymas, ir vėliau Konstitucinis Teismas, tokiems asmenims įtvirtino teisę į Lietuvos pilietybės tęstinumą, panaikinant okupacijos padarinius.

Nurodo, jog skundžiamas Raštas grindžiamas teiginiais, kad pareiškėjo tėvai nebuvo Lietuvos piliečiai jo gimimo metu ir vėliau (1991 m.) pilietybė „pasikeitė“, neatitinka nei faktinių aplinkybių, nei teisės aktu, nei Konstitucinio Teismo doktrinos nuostatų. Atitinkamai, pareiškėjas Lietuvos pilietybę įgijo gimimu, sekdamas savo tėvų pilietybę (*jus sanguinis* principas). Atsižvelgiant į tai, mano, kad ginčijamas Migracijos departamento Raštas turėtų būti panaikintas, o pareiškėjo prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės gražinimo priimtas bei nagrinėjamas kompetentingos institucijos, vadovaujantis Pilietybės įstatymo bei Konstitucinio Teismo išaiškinimų nuostatomis.

Pareiškėjo atstovas posėdžio metu skundą palaikė ir prašė jį tenkinti skunde išdėstyty motyvų pagrindu.

Atsakovas Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos su pareiškėjo skundu nesutinka ir prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsiliepime nurodo, jog pareiškėjas gimė (*duomenys neskelbtini*) Lietuvos TSR. Iki 1990 m. kovo 11 d. ir pareiškėjo gimimo metu pareiškėjo tėvai nebuvo Lietuvos Respublikos piliečiai, kadangi pareiškėjo motina Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo (*duomenys neskelbtini*) pasirašiusi pasižadėjimą Lietuvos Respublikai pagal tuo metu galiojusio 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 2 punktą, o tėvas 1991 m. gegužės 30 d. pasirašęs pasižadėjimą Lietuvos Respublikai pagal 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 2 punktą.

Paaiškina, jog 1990 m. kovo 11 d. atkūrus nepriklausomą Lietuvos valstybę, buvo priimtas Lietuvos Respublikos Laikinasis Pagrindinis Įstatymas, kurio 13 straipsnio 1 dalyje buvo nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietybės turinį, įgijimo bei netekimo sąlygas ir tvarką nustato Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas, taip pat 1990 m. kovo 11 d. priimtame įstatyme „Dėl valstybės pavadinimo ir herbo“ buvo nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje ir kituose teisės aktuose turi būti vartojamas vienintelis oficialus valstybės pavadinimas „Lietuvos Respublika“. Ši įstatymo nuostata praktikoje buvo pradėta taikyti taip, kad iki 1990 m. kovo 11 d. priimti Lietuvos TSR įstatymai buvo pradėti vadinti Lietuvos Respublikos įstatymais. Taigi, ir Lietuvos TSR pilietybės įstatymas buvo pavadintas Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymu. Minėto įstatymo 8 straipsnio 2 dalyje buvo nustatyta, kad asmenys, kurie nėra Lietuvos Respublikos piliečiai ir neturi įrodymų, kad jie yra kitos valstybės piliečiai, laikomi asmenimis be pilietybės.

Nurodo, kad 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnyje buvo nustatyta, kad Lietuvos TSR piliečiai yra: 1) asmenys, kurie buvo Lietuvos Respublikos piliečiai, jų vaikai ir vaikaičiai, taip pat kiti iki 1940 m. birželio 15 d. buvusieji nuolatiniai tuometinės Lietuvos TSR teritorijos gyventojai, jų vaikai ir vaikaičiai, nuolat gyvenantys Lietuvos TSR teritorijoje; 2) asmenys, turintys nuolatinę gyvenamąją vietą Lietuvos TSR, jeigu jie yra patys gimę ar įrodę, kad bent vienas iš tėvų ar seneliai yra gimę Lietuvos TSR teritorijoje ir jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiai; 3) kiti asmenys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos nuolat gyveno Respublikos teritorijoje ir turi čia nuolatinę darbo vietą arba nuolatinį legalų pragyvenimo šaltinį. Šie asmenys per dvejus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo laisvai apsisprendžia dėl pilietybės; 4) asmenys, įgiję Lietuvos TSR pilietybę

pagal šį įstatymą.

Nurodo, jog Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1994 m. balandžio 13 d. nutarime konstatuota, jog kiekviename minėto straipsnio punkte nurodoma visiškai skirtinga asmenų grupė, turėjusi specifinių ryšių su Lietuvos Respublika, todėl įstatymu jiems buvo numatyti ne tik bendri reikalavimai, bet ir skirtinga atskirų grupių asmenų įpilietinimo tvarka arba papildomos sąlygos pilietybei įgyti. Bendri reikalavimai ir sąlygos visų grupių asmenims buvo šie: pradžioje visi jie buvo laikomi tik potencialiais piliečiais, nes jiems buvo garantuota teisė laisvai apsispręsti dėl pilietybės; visiems jiems būtina sąlyga tapti Lietuvos piliečiais buvo nuolatinis gyvenimas Lietuvos teritorijoje; apsisprendę dėl Lietuvos pilietybės, visi jie privalėjo duoti ištikimybės Lietuvos Respublikai pasižadėjimą. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 1 ir 2 punktuose nurodyti asmenys *ex officio* (pagal turėtą teisę) tapo Lietuvos Respublikos piliečiais – jiems reikėjo įrodyti atitinkamas aplinkybes ir paprašyti išduoti piliečio dokumentus. Jų teisė apsispręsti dėl pilietybės iš esmės reiškė teisę atsisakyti Lietuvos pilietybės. Minėti bei kiti asmenys, teisėtai įgiję Lietuvos Respublikos pilietybę, buvo laikomi netekusiais Sovietų Sąjungos pilietybės. Nurodytų asmenų atžvilgiu Sovietų Sąjungos pilietybė buvo paskelbta niekine. Toks sprendimas reiškė, kad likviduojami okupacijos ir aneksijos padariniai Lietuvos piliečių atžvilgiu, kuriems Sovietų Sąjungos pilietybė buvo primesta jėga ir prieš jų valią.

Nurodo, kad 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 3 ir 4 pastraipose buvo taip pat įtvirtinta, kad „asmenys, nurodyti šio įstatymo pirmojo straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose, norintys gauti Lietuvos TSR piliečio pasą, pasirašo pasižadėjimą Respublikai laikytis Lietuvos TSR Konstitucijos ir įstatymų, gerbti jos valstybinį suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Pilnamečiai asmenys, kurie per dvejus metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo neįgijo Lietuvos TSR piliečio paso, laikomi nepriėmusiais Lietuvos TSR pilietybės“.

Minėtos 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo nuostatos ir Konstitucinio Teismo išaiškinimas patvirtina, kad jokia 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnyje nurodyta asmenų grupė nebuvo „įpilietinta“ *ipso facto* (savaime), nesant asmenų valios. Visi asmenys buvo laikomi tik potencialiais piliečiais, garantuojant teisę laisvai apsispręsti dėl pilietybės ir tik dėl jos apsisprendus, t. y. savo laisva valia atlikus aktyvius veiksmus, davus ištikimybės Lietuvos Respublikai pasižadėjimą ir teisėtai įgijus Lietuvos Respublikos pilietybę, asmenys buvo laikomi netekusiais Sovietų Sąjungos pilietybės.

Pažymi, jog pagal 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymą vaikai iki 18 metų Lietuvos pilietybę galėjo įgyti pagal gimimą (įstatymo 11 – 14 straipsniai), o tais atvejais, kai pasikeitė tėvų ar vieno iš jų pilietybė, atitinkamai keitėsi ir vaikų iki 18 metų pilietybė (įstatymo 23 – 26 straipsniai).

Teigia, jog pareiškėjas gimdamas negalėjo įgyti Lietuvos pilietybės, nes jo gimimo metu nei vienas iš jo tėvų nebuvo Lietuvos Respublikos piliečiais, todėl nėra pagrindo priimti pareiškėjo prašymą gražinti Lietuvos Respublikos pilietybę pagal Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi bei 7 straipsnio 11 punkto nuostatas.

Pažymi, kad pareiškėjo prašymas gražinti Lietuvos Respublikos pilietybę buvo nepriimtas 2024 m. gruodžio 13 d. Pareiškėjas minėtų Migracijos departamento veiksmų Migracijos departamentui neskundė. Migracijos departamento Raštas yra informacinio pobūdžio pranešimas (ne atsakymas į skundą dėl prašymo nepriėmimo 2024 m. gruodžio 13 d.), kuris minėtų teisinių pasekmių pareiškėjui nesukėlė, todėl minėto Rašto panaikinimas nesukels teisinių pasekmių. Taip pat Migracijos departamento Raštu nebuvo nagrinėjamas Lietuvos pilietybės gražinimo pareiškėjui klausimas, todėl Migracijos departamentas Raštu nepažeidė savo kompetencijos.

Komisijos posėdžio metu atsakovo atstovas palaikė atsiliepime nurodytus argumentus ir prašė pareiškėjo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. sausio 21 d. rašto Nr. 25SD1388 panaikinimo teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos medžiaga nustatyta, kad pareiškėjas 2024 m. gruodžio 13 d. prašymu kreipėsi į Migracijos departamentą, prašydamas gražinti Lietuvos Respublikos pilietybę, vadovaujantis Pilietybės

įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi bei 7 straipsnio 11 punkto nuostatomis. Migracijos departamentas 2024 m. gruodžio 13 d. atsisakė priimti pareiškėjo prašymą ir paaiškino, kad kreipėsi ne tuo pagrindu, nes pareiškėjas Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo ne gimimu.

Pareiškėjas 2025 m. sausio 3 d. kreipėsi į Migracijos departamentą su prašymu priimti prašymą grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę vadovaujantis Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi bei 7 straipsnio 11 punkto nuostatomis. Prašyme buvo nurodyta, kad Migracijos departamentas padarė klaidą, vertinant pareiškėjo pilietybės įgijimo faktą ir klaidingai nurodė, kad jis Lietuvos pilietybę įgijo natūralizacijos būdu. Prašymas motyvuojamas tuo, kad pareiškėjas įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę gimimu ir kitos valstybės pilietybę, iki 18 metų įgijo, ne gimimu.

Skundžiamu Raštu Migracijos departamentas pareiškėjui paaiškino, kad pareiškėjo reikalavimas priimti prašymą grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę vadovaujantis Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalimi bei 7 straipsnio 11 punkto nuostatomis negali būti tenkintas, kadangi pareiškėjas neįgijo Lietuvos Respublikos pilietybės gimdamas, todėl neatitinka Pilietybės įstatymo 7 straipsnio 11 punkte įtvirtintos sąlygos. Rašte nurodė, kad pareiškėjas gimė 1988 m. gruodžio 21 d. Lietuvoje, t. y. Lietuvos TSR iki 1990 m. kovo 11 d., ir gimimo metu jo tėvai nebuvo Lietuvos Respublikos piliečiai, kadangi pareiškėjo motina Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo 1991 m. gegužės 9 d. pasirašiusi pasižadėjimą Lietuvai pagal tuo metu galiojusio 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 2 punktą, o tėvas 1991 m. gegužės 30 d. pasirašęs pasižadėjimą Lietuvai pagal 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnio 2 punktą.

Rašte nurodyta, kad 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo nuostatos ir Konstitucinio Teismo išaiškinimas patvirtina, kad jokia 1989 m. lapkričio 3 d. Pilietybės įstatymo 1 straipsnyje nurodyta asmenų grupė nebuvo „įpilietinta“ *ipso facto* (savaime), nesant asmenų valios. Atvirkščiai, visi asmenys buvo laikomi tik potencialiais piliečiais, garantuojant teisę laisvai apsispręsti dėl pilietybės ir tik dėl jos apsisprendus, t. y. savo laisva valia atlikus aktyvius veiksmus, davus ištikimybės Lietuvai pasižadėjimą ir teisėtai įgijus Lietuvos Respublikos pilietybę, asmenys buvo laikomi netekusiais Sovietų Sąjungos pilietybės. Pažymėta, kad atsižvelgiant į tai, pareiškėjas gimstant negalėjo įgyti Lietuvos Respublikos pilietybės, kadangi nei vienas iš jo tėvų būtent jo gimimo metu nebuvo Lietuvos Respublikos pilietis. Tik abiem vaiko tėvams įgijus Lietuvos Respublikos pilietybę 1991 metais, atitinkamai pasikeitė ir pareiškėjo pilietybė.

Ginčo teisinius santykius reguliuoja Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymas, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimu Nr. 280 (toliau – ir Aprašas), ir kiti teisės aktai.

Pilietybės įstatymas apibrėžia Lietuvos Respublikos pilietybės principus, nustato Lietuvos Respublikos pilietybės įgijimo ir netekimo pagrindus, sąlygas ir tvarką, reglamentuoja kitus Lietuvos Respublikos pilietybės santykius (1 straipsnis). Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentus rengia, pilietybės klausimus pagal jiems nustatytą kompetenciją nagrinėja ir sprendžia: 1) Respublikos Prezidentas; 2) Pilietybės reikalų komisija; 3) vidaus reikalų ministras; 4) Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija; 5) pirmosios instancijos administracinis teismas (Pilietybės įstatymo 29 straipsnis). Pilietybės įstatymo 33 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija <...> 2) nagrinėja prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ir teikia vidaus reikalų ministrui siūlymus šiuo klausimu; <...> 4) rengia ir teikia asmenų dokumentus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo, išsaugojimo ar grąžinimo svarstyti Pilietybės reikalų komisijai; <...> 6) raštu praneša pareiškėjams, kurių prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo netenkinami, ir nurodo atsisakymo tenkinti prašymą motyvus; <...> 10) atlieka kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ 2 punktą Migracijos departamentas įgaliotas atlikti Pilietybės įstatyme Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai paskirtas funkcijas.

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2000 m. spalio 6 d. įsakymu Nr. 388 patvirtintų Migracijos departamento nuostatų 9 punkte nustatytas Migracijos departamento veiklos tikslas yra, be kita ko, užtikrinti ir organizuoti Lietuvos Respublikos pilietybės klausimų sprendimą. Pagal šių

nuostatų 9.1 papunktį Migracijos departamentas, siekdamas jam nustatyto veiklos tikslo, vykdo Pilietybės įstatymo 12 ir 33 straipsniuose nurodytas funkcijas.

Atsakovas atsiliepiamu tvirtina, kad šioje byloje skundžiamas Raštas yra informacinio pobūdžio pranešimas, nes pareiškėjo prašymas gražinti Lietuvos Respublikos pilietybę buvo nepriimtas 2024 m. gruodžio 13 d. Pareiškėjas minėtų Migracijos departamento veiksmų Migracijos departamentui neskundė. Atsakovo teigimu, Rašto panaikinimas nesukels teisinių pasekmių.

Pagal Aprašo 15 punktą prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės Migracijos departamente nepriimamas, žodžiu paaiškinus nepriėmimo priežastį ir suteikus reikiamą informaciją, taip pat išsiunčiamas pranešimas dėl prašymo nepriėmimo per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – ir MIGRIS), jeigu: 15.1) prie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pateikiami ne visi reikiami aprašo 7 punkte nurodyti duomenys ir (ar) dokumentai arba prie šio prašymo MIGRIS pridėtos skaitmeninės dokumentų kopijos neatitinka pateiktų dokumentų originalų; 15.2) nustatoma, kad nėra sumokėta valstybės rinkliava ir prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės teikiantis asmuo atsisako sumokėti valstybės rinkliavą Migracijos departamente; 15.3) kelionės dokumentas yra negaliojantis ar netinkamas naudoti; 15.4) prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ir (ar) prie šio prašymo pridedami dokumentai pateikiami nesilaikant Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 ar 3 dalies ir (ar) aprašo I skyriuje ir II skyriaus pirmajame skirsnyje nustatytų reikalavimų.

Pagal Aprašo 17 punktą prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ar pranešimas laikomas priimtu, kai įgaliotas Migracijos departamento valstybės tarnautojas ar darbuotojas arba konsulinis pareigūnas ar įgaliotas konsulinės įstaigos darbuotojas, nustatęs, kad nėra aprašo 15 ar 16 punktuose nurodytų atsisakymo priimti prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pagrindų, atlikęs atitinkamai aprašo 13 ar 14 punktuose nurodytus veiksmus, apie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ar pranešimo priėmimą pažymi MIGRIS.

Vilniaus apygardos administracinis teismas 2021 m. gruodžio 1 d. nutartyje administracinėje byloje Nr. eI2-6371-595/2021 nurodė, jog 2021 m. lapkričio 16 d. Migracijos departamento darbuotoja pareiškėjo atstovei išdavė kontrolės lapą, kuriame remiantis Aprašo 15 punktu nurodė, kad dokumentai nepriimtini, nes neatitinka Aprašo 5 punkto reikalavimų. Teismas konstatavo, kad šiuo atveju nebuvo priimtas individualaus pobūdžio administracinis aktas, sukeliantis teises pasekmes, ir kuris galėtų būti skundžiamas administracine tvarka teismui. Atsakovo darbuotojos nurodymas kontroliniame lape dėl dokumentų nepriėmimo yra procedūrinis veiksmas. Teismas taip pat atkreipė dėmesį, kad jei pareiškėjas nesutinka su tokiu Migracijos departamento nurodymu dėl dokumentų nepriėmimo, jis turi teisę kreiptis į Migracijos departamentą dėl dokumentų priėmimo. Tokiu atveju Migracijos departamento atsakymas, netenkinantis pareiškėjo, galėtų būti administracinio ginčo dalyku teisme.

Byloje nustatyta, jog pareiškėjo prašymas gražinti Lietuvos Respublikos pilietybę buvo nepriimtas 2024 m. gruodžio 13 d. Migracijos departamento darbuotoja kontrolės lape nurodė, jog asmuo kreipėsi ne tuo pagrindu, nes Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo ne gimimu. Pareiškėjas, nesutikdamas su prašymo ir dokumentų nepriėmimu, 2025 m. sausio 3 d. kreipėsi į Migracijos departamentą, prašydamas priimti prašymą, t. y. iš esmės nesutinkant su tarpiniu procedūriniu sprendimu nepriimti dokumentų. Tačiau Migracijos departamentas skundžiamu Raštu tokį prašymą atsisakė priimti, jame išdėstydamas argumentus. Nors atsakovas atsiliepiame bei atsakovo atstovas Komisijos posėdžio metu tvirtino, kad pareiškėjas minėtų Migracijos departamento veiksmų Migracijos departamentui neskundė, tačiau Komisija su tokia atsakovo pozicija nesutinka. Kaip matyti iš 2025 m. sausio 3 d. prašymo turinio, jame buvo nurodyta, kad Migracijos departamentas padarė klaidą, vertinant pareiškėjo pilietybės įgijimo faktą ir klaidingai nurodė, kad jis Lietuvos pilietybę įgijo natūralizacijos būdu. Prašymas motyvuojamas tuo, kad pareiškėjas įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę gimimu ir kitos valstybės pilietybę, iki 18 metų įgijo, ne gimimu. Šiame prašyme taip pat išdėstomi kiti argumentai, dėl ko pareiškėjo prašymas ir teikiami dokumentai turėtų būti priimti. Be to, taip pat akcentuota, kad nepaisant minėtų aplinkybių, Migracijos departamento darbuotoja ir toliau aiškino, kad pareiškėjas buvo TSRS pilietis ir Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo natūralizacijos būdu. Vertinant aptarto 2025 m. sausio 3 d. prašymo turinį, spręstina, jog juo iš esmės buvo skundžiamas 2024 m.

gruodžio 13 d. tarpinis procedūrinis sprendimas nepriimti prašymo. Todėl atsakovo argumentai, kad nebuvo skundžiamas 2024 m. gruodžio 13 d. sprendimas Migracijos departamentui, laikytini nepagrįstais.

Remiantis nustatytomis aplinkybėmis, prieš tai aptartu teisiniu reguliavimu bei teismo praktika, Komisija sprendžia, jog skundžiamas Raštas pareiškėjui sukėlė teises pasekmes, nes galutinai nuspręsta nepriimti pareiškėjo prašymo ir pateiktų dokumentų. T. y. Migracijos departamentas nepakeitė pozicijos dėl 2024 m. gruodžio 13 d. tarpinio sprendimo, o kaip tik laikėsi pozicijos nepriimti prašymo, išdėstydamas papildomus argumentus. Dokumentų nepriėmimas pareiškėjui reiškia, jog nebus svarstomas jo prašymas ir užkertama galimybė grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę nurodytu teisiniu pagrindu. Todėl atsakovo argumentas, kad Raštas yra informacinio pobūdžio pranešimas, laikytinas nepagrįstu.

Kaip ir minėta, Migracijos departamentas, išnagrinėjęs pareiškėjo prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimo priėmimo klausimą, atsisakė šį prašymą priimti, nurodydamas atsisakymo pagrindą: pareiškėjas gimstant negalėjo įgyti Lietuvos Respublikos pilietybės, kadangi nei vienas iš jo tėvų būtent jo gimimo metu nebuvo Lietuvos Respublikos pilietis.

Pilietybės įstatymo 7 straipsnio 1 dalis nustato, kad Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, jeigu jis atitinka bent vieną iš šių sąlygų: <...> 11) yra asmuo, kuris gimdamas įgijo Lietuvos Respublikos pilietybę, o kitos valstybės pilietybę, iki jam sukako 18 metų, įgijo ne gimdamas. Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje numatyta, jog asmeniui, kuris Lietuvos Respublikos pilietybę įgijo gimdamas arba kuriam Lietuvos Respublikos pilietybė buvo atkurta arba suteikta supaprastinta tvarka ir kuris po to jos neteko, Lietuvos Respublikos pilietybė gali būti grąžinta, jeigu jis nėra kitos valstybės pilietis. Šis reikalavimas netaikomas asmeniui, kuris pagal šio įstatymo 7 straipsnio 1, 2, 3, 4, 7 ir 11 punktus gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis.

Aprašo 3 punktas numato, kad prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės <...> turi būti užpildyti lietuvių arba anglų kalba per MIGRIS. Prie šių prašymų ar pranešimų pridedami aprašo 7, 8, 23, 25, 26, 36, 46, 71, 72 ir 81 punktuose nurodyti dokumentai, išskyrus kelionės dokumentus, įtrauktus į užsienio reikalų ministro ir vidaus reikalų ministro tvirtinamą kelionės dokumentų, kurie suteikia teisę užsieniečiui atvykti į Lietuvos Respubliką, sąrašą (toliau – kelionės dokumentai), turi būti surašyti lietuvių kalba arba pateikiamas šių dokumentų vertimas į lietuvių kalbą, kuris turi būti patvirtintas vertimo iš vienos kalbos į kitą paliudijimo teisę turinčio asmens ar institucijos, pateikiant vertimo teisę paliudijančius dokumentus.

Pagal Aprašo 7 punktą Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, pildydami prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės per MIGRIS, pateikia aprašo 1–7 ar 8 priede nurodytus duomenis ir prideda šių dokumentų originalų arba šių originalų notarine ar jai prilyginta tvarka patvirtintų kopijų, išskyrus aprašo 7.2 papunktyje nurodytą asmens pareiškimą, skaitmenines kopijas: <...> 7.2) Pilietybės įstatymo 38–43 straipsniuose nurodytus dokumentus, patvirtinančius pildomo prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pagrindą, išskyrus aprašo 7.7 papunktyje nurodytą išimtį. Pridedant pareiškimą, turi būti pateikta pareiškimo originalo skaitmeninė kopija; <...> 7.4) jeigu pildomas prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo supaprastinta tvarka, prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo išimties ar natūralizacijos tvarka, Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo arba prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimo – užsienio valstybės, kurioje iki atvykimo į Lietuvos Respubliką asmuo yra gyvenęs arba ir šiuo metu gyvena, jeigu gyvenimas užsienio valstybėje truko ir (ar) trunka ne trumpiau kaip 6 mėnesius per 12 mėnesių laikotarpį, ir užsienio valstybės, kurios pilietybę turi šis asmuo, kompetentingos institucijos išduotą pažymą, patvirtinančią, kad šioje valstybėje asmuo buvo (nebuvo) baustas laisvės atėmimo bausme už tyčinį nusikaltimą, ir kuri turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 6 mėnesius iki šių prašymų pateikimo Migracijos departamentui ar konsulinei įstaigai aprašo 10 punkte nustatyta tvarka dienos; 7.5) jeigu prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės aprašo 10 punkte nustatyta tvarka Migracijos departamentui teiks Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens įgaliotas atstovas – Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens pasirašytą laisvos formos prašymą, kuriame šis asmuo nurodo, kad prašo suteikti Lietuvos Respublikos pilietybę supaprastinta, natūralizacijos arba

išimties tvarka, grąžinti Lietuvos Respublikos pilietybę, atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę arba leisti atsisakyti Lietuvos Respublikos pilietybės, vaikui įgyti Lietuvos Respublikos pilietybę ir kt.

Aprašo 7 Priede „Duomenys, pateikiami prašyme dėl Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimo“ nustatyta, kad: <...> 2. Jei dokumentų originalai Migracijos departamentui bus pateikiami ne asmeniškai – dokumentus pateikiančio asmens (įgalioto asmens ar kito teisėto atstovo) vardas (-ai), pavardė (-ės), asmens kodas Lietuvos Respublikoje, jeigu jis yra suteiktas. 3. Asmens vardas (-ai), pavardė (-ės), lytis, gimimo data (metai, mėnuo, diena), gimimo valstybė ir vieta, pilietybė (-ės), asmens kodas Lietuvos Respublikoje, jeigu jis yra suteiktas. 4. Telefono numeris, elektroninio pašto adresas, gyvenamosios vietos adresas, o kai prašymas paduodamas Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 21 straipsnio 2 ir 3 dalyje nustatytais pagrindais – gyvenamosios vietos adresas Lietuvos Respublikoje ir kt.

Kaip prieš tai jau minėta, pagal Aprašo 15 punktą prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės Migracijos departamente nepriimamas, žodžiu paaiškinus nepriėmimo priežastį ir suteikus reikiamą informaciją, taip pat išsiunčiamas pranešimas dėl prašymo nepriėmimo per MIGRIS, jeigu: 15.1) prie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pateikiami ne visi reikiami aprašo 7 punkte nurodyti duomenys ir (ar) dokumentai arba prie šio prašymo MIGRIS pridėtos skaitmeninės dokumentų kopijos neatitinka pateiktų dokumentų originalų; 15.2) nustatoma, kad nėra sumokėta valstybės rinkliava ir prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės teikiantis asmuo atsisako sumokėti valstybės rinkliavą Migracijos departamente; 15.3) kelionės dokumentas yra negaliojantis ar netinkamas naudoti; 15.4) prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ir (ar) prie šio prašymo pridedami dokumentai pateikiami nesilaikant Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 ar 3 dalies ir (ar) aprašo I skyriuje ir II skyriaus pirmajame skirsnyje nustatytų reikalavimų. Aprašo 16 punkte nustatyta, kad prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, Lietuvos Respublikos pilietybės atsisakymo, Lietuvos Respublikos pilietybės suteikimo supaprastinta tvarka, Lietuvos Respublikos pilietybės grąžinimo pagal Pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalį, prašymas dėl vaikų Lietuvos Respublikos pilietybės konsulinėje įstaigoje nepriimamas žodžiu paaiškinus nepriėmimo priežastį ir suteikus reikiamą informaciją, taip pat išsiunčiamas pranešimas dėl šio prašymo nepriėmimo per MIGRIS, o aprašo 4 punkto antroje pastraipoje nurodytu atveju pranešimas dėl prašymo nepriėmimo įteikiamas, jeigu: 16.1) prie šio prašymo MIGRIS pridėtos skaitmeninės dokumentų kopijos neatitinka pateiktų dokumentų originalų; 16.2) šį prašymą teikiantis asmuo atsisako sumokėti konsulinį mokestį konsulinėje įstaigoje; 16.3) kelionės dokumentas yra negaliojantis ar netinkamas naudoti; 16.4) šis prašymas ir (ar) prie jo pridedami dokumentai pateikiami nesilaikant Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 dalies ir (ar) aprašo I skyriuje ir II skyriaus pirmajame skirsnyje nustatytų reikalavimų.

Pagal Aprašo 17 punktą Prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ar pranešimas laikomas priimtu, kai įgaliotas Migracijos departamento valstybės tarnautojas ar darbuotojas arba konsulinis pareigūnas ar įgaliotas konsulinės įstaigos darbuotojas, nustatęs, kad nėra aprašo 15 ar 16 punktuose nurodytų atsisakymo priimti prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pagrindų, atlikęs atitinkamai aprašo 13 ar 14 punktuose nurodytus veiksmus, apie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ar pranešimo priėmimą pažymi MIGRIS.

Remiantis aukščiau nurodytu teisiniu ginčo atveju aktualiu reglamentavimu, Komisija pažymi, kad Migracijos departamentas pareiškėjo prašymą galėjo atsisakyti priimti tik esant teisės aktuose numatytiems prašymo nepriėmimo pagrindams. Tokia pati išvada, esant panašioms aplinkybėms, yra padaryta ir Regionų administracinio teismo 2024 m. gegužės 20 d. sprendime administracinėje byloje Nr. eI2-8048-595/2024. Šiuo atveju prašymo ir dokumentų nepriėmimas, kaip minėta, pagrįstas pagrindu: pareiškėjas gimstant negalėjo įgyti Lietuvos Respublikos pilietybės, kadangi nei vienas iš jo tėvų būtent jo gimimo metu nebuvo Lietuvos Respublikos pilietis, kuris nėra nustatytas teisės aktuose sprendžiant dėl tokio prašymo priėmimo jo priėmimo stadijoje. Tokio savarankiško pagrindo atsisakyti priimti dokumentus Apraše nėra numatyta. Komisija sutinka su pareiškėjo argumentu, kad tokiu būdu vertintina, kad jau prašymo ir dokumentų priėmimo stadijoje atsakovas iš esmės pasisakė dėl pilietybės pareiškėjui grąžinimo pagrįstumo, t. y. jog nėra teisinių pagrindų grąžinti pareiškėjui Lietuvos pilietybę jo prašyme nurodytu pagrindu, nors pilietybės

gražinimo klausimo išsprendimas iš esmės nėra atsakovo kompetencija. Dokumentų priėmimo stadijoje prašymas dėl pilietybės gražinimo atmetimo negalėjo būti sprendžiamas.

Pažymėtina, jog minėtas išvadas taip pat patvirtina prašymo standartinė forma, kurią turėjo užpildyti pareiškėjas. Iš 2024 m. gruodžio 13 d. pildytos formos matyti, jog joje nurodoma, kad „Prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės Migracijos departamente nepriimamas, žodžiu paaiškinus nepriėmimo priežastį ir suteikus reikiamą informaciją, taip pat išsiunčiamas pranešimas dėl prašymo nepriėmimo per MIGRIS, jeigu: 1) prie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės pateikiami ne visi reikiami aprašo 7 punkte nurodyti duomenys ir (ar) dokumentai arba prie šio prašymo MIGRIS pridėtos skaitmeninės dokumentų kopijos neatitinka pateiktų dokumentų originalų; 2) nustatoma, kad nėra sumokėta valstybės rinkliava ir prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės teikiantis asmuo atsisako sumokėti valstybės rinkliavą Migracijos departamente; 3) kelionės dokumentas yra negaliojantis ir netinkamas naudoti; prašymas dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ir (ar) prie šio prašymo pridėdami dokumentai pateikiami nesilaikant Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 ar 3 dalies ir (ar) aprašo I skyriuje ir II skyriaus pirmajame skirsnyje nustatytų reikalavimų.“ Ši informacija yra pateikta remiantis Aprašo nuostatomis. Toks prašymo nepriėmimo klausimo iš esmės išnagrinėjimui teisinis pagrindas, kokį šiuo atveju 2024 m. gruodžio 13 d. tarpiniame sprendime, o vėliau ir Rašte nurodė atsakovas, nei Pilietybės įstatyme, nei Apraše nėra numatytas. Todėl atsakovas nepagrįstai atsisakė priimti pareiškėjo prašymą dėl pilietybės atkūrimo. Šiuo atveju atsakovas Rašte spręsdamas klausimą dėl pareiškėjo prašyme nurodyto pilietybės gražinimo pagrindo buvimo, išsprendė klausimą, kuris nepriskirtinas jo kompetencijai. Kaip minėta, dėl pilietybės pagrindo gražinimo buvimo turėtų būti sprendžiama po prašymo dėl pilietybės gražinimo priėmimo, klausimą nagrinėjant iš esmės Apraše nustatyta tvarka.

Pilietybės įstatymo 31 straipsnio 3 dalyje numatyta, jog Pilietybės reikalų komisija: <...> 2) preliminariai nagrinėja prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo ir gražinimo ir teikia Respublikos Prezidentui siūlymus šiais klausimais; <...> 4) raštu praneša pareiškėjams, kurių prašymai dėl pilietybės suteikimo, gražinimo ar išsaugojimo netenkinami, ir nurodo atsisakymo tenkinti prašymą motyvus.

Remiantis aptartu teisiniu reguliavimu, darytina išvada, jog būtent Pilietybės reikalų komisija preliminariai nagrinėja prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės gražinimo. Akcentuotina, jog Komisijos posėdžio metu tai patvirtino ir atsakovo atstovas.

Pažymėtina ir tai, jog nors tiek pareiškėjo, tiek atsakovo procesiniuose dokumentuose nurodyti argumentai dėl pilietybės gražinimo pagrindo, tačiau šioje byloje jie nevertintini, nes tai nėra šio ginčo dalykas.

Nagrinėjamos bylos kontekste, taip pat pažymėtina, jog atsakovas šioje administracinėje byloje pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtinas viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje (taip pat priimdamas administracinius aktus) privalo vadovautis ir VAI nuostatomis. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo jurisprudencijoje nuosekliai pabrėžiama viešojo administravimo subjektų pareiga laikytis teisės principų. Pasak teismo, kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2017 m. gruodžio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-777-415/2017 ir kt.).

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo taip pat ne kartą konstatuota, jog viešojoje teisėje galioja principas, nustatantis, kad viešojo administravimo subjektui leidžiama tik tai, kas yra numatyta jo veiklą reglamentuojančiuose teisės aktuose, todėl viešojo administravimo subjektų veiksmai ir priimtų sprendimų teisėtumas turi būti vertinamas pagal tai, ar jie veikia pagal jiems įstatyme suteiktą kompetenciją (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2021 m. kovo 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-2466-502/2021). Individualūs administraciniai sprendimai negali būti grindžiami spėjimais ar įtarimais, asmeninėmis simpatijomis ar antipatijomis (2014 m. lapkričio 17 d.

nutartis administracinėje byloje Nr. A⁸⁵⁸-2430/2014, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo biuletenis Nr. 28, 2014, 89–102 p.), o turi būti pagrįsti teisės normomis.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad valdžios įstaigos tarnauja žmonėms. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas *inter alia* (be kita ko) gero administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. liepos 9 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1245-662/2015).

VAĮ 10 straipsnio 5 dalis numato, jog administracinis sprendimas turi būti motyvuotas bei pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis ar kitomis administraciniam sprendimui įtakos turėjusiomis aplinkybėmis (5 ir 6 punktai). Be kita ko, Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra nurodęs, jog VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje individualiam teisės aktui nustatyti reikalavimai laikytini gero administravimo principo atspindžiu (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015). Gero viešojo administravimo principas įpareigoja viešojo administravimo subjektą, priimant sprendimą, jame nurodyti faktinių aplinkybių bei teisės normų, kurių pagrindu priimtas sprendimas, visumą (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013 m. gegužės 14 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A⁴⁴⁴-878/2013, 2021 m. lapkričio 3 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. eA-2577-602/2021 ir kt.). Akcentuotina ir tai, jog pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai, išaiškinti visas klausimui spręsti reikšmingas aplinkybes, išklausti asmenis, kurių atžvilgiu yra priimami administraciniai sprendimai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5184-575/2019), taip pat užtikrintų, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-134/2012, 2014 m. balandžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-816/2014 ir kt.).

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Raštas, kuriame iš esmės pasisakyta dėl pilietybės gražinimo pagrindo, neteisėtas dėl to, kad jį priėmė nekompetentingas subjektas, t. y. jame aptarė klausimus, kurie nepriskirtini jo kompetencijai, tačiau nesprendė klausimo, kuris priskirtas jo kompetencijai (ar pateikti visi teisės aktais reikalaujami dokumentai). Šiuo atveju atsakovas neanalizavo teisinio reguliavimo, kuriame būtų įtvirtinta atsakovo teisė atsisakyti priimti prašymą ir pateiktus dokumentus, dėl ko buvo pažeistas gero administravimo principas, taip pat pažeistos pagrindinės procedūros, ypač taisyklės, turėjusios užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą ir sprendimo pagrįstumą.

Atsižvelgiant į tai, skundžiamas Raštas naikintinas kaip neteisėtas.

Panaikinus skundžiamą Raštą, atsakovas įpareigotinas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės (Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalies bei 7 straipsnio 11 punkto pagrindu) gražinimo priėmimo klausimą.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

Pareiškėjo X.Y. skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. sausio 21 d. rašto Nr. 25SD1388 panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus tenkinti.

Panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. sausio 21 d. raštą Nr. 25SD1388.

Įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės (Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 21 straipsnio 4 dalies bei 7 straipsnio 11 punkto pagrindu) gražinimo priėmimo klausimą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkas

Evaldas Ambrozaitis

Komisijos narės

Laura Bernikienė

Inga Drąsutavičienė